

RADOVI
Zavoda za znanstveni rad
HAZU Varaždin

UDK 78.034.7(497.523Varaždin):78.071.1Bobić, D.
Pregledni članak
Review

ZDENKA WEBER
Varaždin
zdenka.weber@gmail.com

Primljeno: 25. 11. 2015.
Prihvaćeno: 09. 03. 2017.
DOI: <http://doi.org/10.21857/yvjrdcnw7y>

VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI POD RAVNATELJSTVOM HRVATSKOG SKLADATELJA DAVORA BOBIĆA (2007.-2014.)

Prof. Davor Bobić, hrvatski skladatelj rođen u Varaždinu, imenovan je za ravnatelja Varaždinskih baroknih večeri 2006. godine pa je tako mogao dobro pripremiti program za 37. izdanje festivala 2007. godine. Novi je ravnatelj došao s novim idejama i bila mu je želja pozvati soliste i ansamble posvećene autentičnoj interpretaciji barokne glazbe i izvođenju na starim instrumentima ili replikama instrumenata iz razdoblja baroka. S tog su polazišta u Varaždin pozvani brojni poznati sovjetski glazbenici, stručnjaci za autentičnu interpretaciju i izvođenje i „novi zvuk“ publika je rado pozdravila. Prof. Davor Bobić uveo je također i tradiciju pozivanja raznih država da budu države-partneri svake godine što je donijelo veliko obogaćenje programa u pogledu nacionalnog baroknog glazbenog naslijeđa. Zajedno s nagradama „Ivan Lukačić“, „Jurica Murai“ i nekoliko godina postojeće nagrade „Kantor“, koju je dodjeljivao dnevni list „Vjesnik“, koncerte je bilo moguće promovirati i u inozemstvu. Nakon 45 godina moguće je reći da su Varaždinske barokne večeri ostvarile visoku razinu kvalitete i priznate su u Hrvatskoj kao važan nacionalni festival a i šire u Europi postale su dobro poznati festival barokne glazbe.

37. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI 2007. GODINE

Od utemeljenja Varaždinskih baroknih večeri (VBV) 1971. godine do 2006. godine programiranje festivala bilo je u nadležnosti jednog od njegovih utemeljitelja, prof. Vladimira Kranjčevića (1936.), uglednog hrvatskog dirigenta i pedagoga. Prof. Vladimir Kranjčević u tom je razdoblju, zajedno sa svojim suradnicima među kojima je osobito važno mjesto pripadalo akademiku Lovri Županović (1925.-2004.), skladatelju, muzikologu i pedagogu, ostvario sve preduvjete bitne za razvoj glazbenih svečanosti koje su usredotočene na izvođenje glazbe dugog baroknog razdoblja,

dakle stvaralaštvo koje je nastajalo od kraja 16. pa sve do polovice 18. stoljeća. Pri tome je trajno, uz predstavljanje bogatog repertoara vrhunskih djela europskih baroknih majstora pozornost posvećivana istraživanjima i pronalaženju djela hrvatskih skladatelja toga razdoblja te njihova izvođenja u okvirima festivalskih koncerata. Brojnost koncerata, gostovanja uglednih glazbenika s područja bivše Jugoslavije i iz svijeta, visoki dometi izvedbi i otkrića uvijek novih partitura, sve je to pogodovalo afirmaciji Varaždinskih baroknih večeri kao relevantnog susretišta glazbenika i slušatelja zainteresiranih za glazbu baroknog razdoblja.

Imenovanjem za ravnatelja VBV-a hrvatskog skladatelja i pedagoga, Varaždinca red. prof. Davora Bobića (1968.) 2006. godine, zadaci programiranja, organizacije i provođenja festivala postali su njegova obveza. Time su otvorene mogućnosti za programiranje 37. Varaždinskih baroknih večeri održanih 2007. godine s pozicije nove uprave. Trebalo je nastaviti i zadržati ugled koji je varaždinski festival barokne glazbe već postigao u domovini i svijetu, ali je isto tako bilo otvoreno očekivano novo poglavlje baroknih svečanosti u Varaždinu za čije je programiranje sada bio imenovan novi ravnatelj.

U uvodnom je tekstu tiskanom prigodom 37. VBV urednica programske knjige festivala dr. sc. Zdenka Weber pojasnila nova nastojanja: „Nastavlja se bogata tradicija ali se, s novim ravnateljem, hrvatskim skladateljem Davorom Bobićem, ulazi u očekivano novo razdoblje. Nastupaju određene koncepcijske promjene i nastojanja da se novim programskim smjernicama Varaždinske barokne večeri koncentriraju na one soliste i ansamble koji svoju djelatnost vide u okvirima povijesno osviještenog izvođenja. U tom su smislu angažirani afirmirani europski glazbenici koji se posvećuju autentičnom izvođenju glazbe baroknog razdoblja i s tom nakanom nastoje zvukovno, posežući za replikama autentičnih glazbala, kao i interpretacijski, pomno studirajući načine i tehnike izvođenja, udovoljiti stilskim odrednicama odabrane epohe.

U novoj su koncepciji predviđena po dva koncerta u večernjim satima čime se glazbi predalo ključeve grada u tih 10 dana, a brojne popratne manifestacije doprinjet će tome da Varaždin još intenzivnije živi svoje barokno glazbeno slavlje. Osim toga, uvedeni su i novi, pretežno sakralni prostori, ali i dvorci i palače, što će još više obogatiti cjelokupnost događanja“.¹

U prvoj godini Bobićeva ravnateljskog mandata, u kojoj je država-partner festivala bila Slovačka, obilježena je 250. obljetnica smrti Domenica Scarlattija, 250. obljetnica rođenja Ignaza Pleyela, koju je obilježio Sorgo Ensemble iz Beča s voditeljem hrvatskim pijanistom Hrvojem Jugovićem, te 300. obljetnica rođenja Dietricha Buxtehudea.

¹ WEBER, Zdenka, Katalog 37. Varaždinskih baroknih večeri, bez broja stranice, 2007.

Uz brojna velika imena barokne glazbe, ali i sa skladateljima koji nisu bili takve veličine ali su znatno plodili njemački, talijanski, engleski i francuski barokni repertoar, bila je uključena i hrvatska glazba nastala u vrijeme baroka. Nadalje, sa ciljem sponzoriranja festivala bile su uključene brojne hrvatske proizvodne firme kao partneri, a širenje festivalskih programa bilo je ostvareno koncertima u Dvorcu Batthyany u Ludbregu, Lepoglavi, Dvorcu Stubički Golubovec, Osijeku, Križevcima, Vukovaru, Varaždinskim Toplicama, Krapini, Dvorcu Sv. Križ Začretje i Prelogu, te s izlascima u inozemstvo i organiziranim koncertima Varaždinskih baroknih večeri u Ptuj i Mariboru u Sloveniji, Leibnitzu u Austriji, Zalaegerszegu u Mađarskoj, Bratislavi i Trnavi u Slovačkoj, Koblenzu i Ravensburgu u Njemačkoj i St. Gallenu u Švicarskoj.

Tradicionalnu dodjelu festivalskih nagrada odlučivao je žiri s novom predsjednicom muzikologinjom dr. sc. Zdenkom Weber. Tako se već po dobitnicima nagrada mogla zaključiti nova koncepcija i usmjerenje na glazbenike s autentičnim instrumentima i povijesno osviještenim interpretacijama, Nagradu „Ivan Lukačić“ za najviši izvođački domet dobili su britanski ansambl The King's Consort i talijanski ansambl Accademia Bizantina. Nagrada „Jurica Murai“ pripala je hrvatskoj čembalistici Višnji Mažuran za najbolju umjetničku izvedbu i to ovaj put za program 100 sonata Domenica Scarlattija, a nagrada „Kantor“, koju je za najbolju interpretaciju djela J. S. Bacha dodjeljivao dnevni list „Vjesnik“, pripala je hrvatskom orguljašu Mariu Penzaru.

Riječju, u skladu s prvobitnom proklamacijom o novom programiranju pod vodstvom ravnatelja Davora Bobića nastavljene su bitne tradicije festivala, a dodjela nagrade „Ivan Lukačić“ tako međunarodno afirmiranim ansamblima koji nastupaju na baroknim festivalima diljem svijeta kao i dodjela nagrada hrvatskim uglednim specijalistima za izvođenje barokne glazbe bile su potvrda koncentriranja na zvukovnost i interpretacije koje uvažavaju zasade povijesnih spoznaja o za baroknu glazbu karakterističnom načinu ozvučavanja.

Završnica 37. VBV bio je svečani koncert kojim je obilježena 10. obljetnica Varaždinske biskupije i za tu je važnu prigodu varaždinski skladatelj Anđelko Igrec skladao Pashalne slike, oratorij za sole, dječji zbor, mješoviti zbor i simfonijski orkestar koji je u izvođenju Simfonijskog orkestra i Zbora HRT-a, s Dječjim zborom Varaždinske biskupije, solistima Dubravkom Mušović, mezzosopran, Tomislav Mužek, tenor i Pavlom Mašićem za orguljama, a pod ravnanjem maestra Vladimira Kranjčevića bio na opće oduševljenje praizveden u varaždinskoj katedrali 28. rujna 2007. godine.

38. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI 2008. GODINE

Za 38. VBV ostvario je ravnatelj Davor Bobić veće predstavljanje židovske glazbe budući da je država-partner festivala bila Država Izrael. To je programsko obogaćenje bilo važan doprinos a održano je u povodu obilježavanja 60. obljetnice izraelske neovisnosti. Tako je u Varaždin došao niz vrsnih izraelskih glazbenika koji su izvodili izabrane skladbe iz bogate riznice ostvarenja židovskih majstora. Na tragu muzikoloških otkrića i revnog oživljavanja glazbe stvarane u za Židove karakterističnoj dijaspori, otvorilo je baštinu koju nismo poznavali.

Posebno se istakao Ensemble Nobile u kojemu sudjeluju istaknuti izraelski glazbenici specijalizirani za izvođenje barokne glazbe na povijesnim instrumentima. Ansambl je posebno oduševio izvođenjem glazbe izraelskih skladatelja i svojom je vrsnošću potakao festivalski žiri da mu dodijeli nagradu „Ivan Lukačić“ za najbolju umjetničku izvedbu. Nagradu su Izraelci podijelili s također vrlo virtuoznim i atraktivnim međunarodnim vokalnim ansamblom Vox Luminis. Nagrada „Jurica Murai“ za najbolju interpretaciju pripala je grupi Le tendre Amour sa sjedištem u Barceloni, a Vjesnikovu nagradu Kantor osvojio je odlični hrvatski flautist Dani Bošnjak.

Uz uspjelu ceremoniju svečanog otvorenja festivala koja u vanjskim prostorima okupi vrlo veliki broj publike te osobito brojne i zanimljive popratne programe, među kojima je bila i koncertna promocija CD-a gitarista Viktora Vidovića, 38. VBV su se odlikovale vrlo uspješnim nastupima hrvatskih glazbenika od kojih se s hrvatskom glazbenom baštinom, *Pisnima* Atanazija Jurjevića, predstavio čistim mladenačkim glasovima vrlo šarmantan Dječji pjevački kvintet Horvat. Posebnost je bio i koncert Bjeloruskog državnog komornog orkestra koji je uz ostali repertoar izveo i skladbu Dmitrija Stepanovića Bortnjanskog kao primjer rane glazbe iz Rusije.

Koncerti VBV-a bili su održani diljem Hrvatske te u Sloveniji, Izraelu, Austriji, Mađarskoj, Slovačkoj, Švicarskoj i Njemačkoj.

39. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI 2009. GODINE

Festival je održan u godini obilježavanja 800. obljetnice proglašenja Varaždina slobodnim i kraljevskim gradom, a prema riječima ravnatelja Davora Bobića i u godini pred jubilarni 40. festival pa i u godini koju ćemo pamtili po svjetskoj recesiji. Ali, zahvaljujući organizacijskoj i financijskoj potpori hrvatske države, Grada Varaždina i Varaždinske županije te vjernih sponzora uspjelo je Bobiću osmisliti vrlo iscrpni program. Uz to, činjenica da je država-partner festivala bila Republika Češka, postignuta su programska obogaćenja s autentičnim izvedbama barokne glazbe čeških umjetnika i ansambala.

U 2009. godini bila je na festivalu obilježena 250. obljetnica smrti Georga Friedricha Händela što je rezultiralo zastupljenošću znatnijeg broja njegovih velebnih ostvarenja a kulminiralo izvedbom oratorija „Mesija“ tog remek-djela barokne epohe. Bila je obilježena i 350. obljetnica rođenja Henryja Purcella te 200. obljetnica smrti Josepha Haydna.

Već je svečano otvorenje bilo u znaku čeških glazbenika, vokalno-instrumentalne grupe Ensemble Inégal s izvedbom vrlo dojmljive duhovne kantate *Il serpente di bronzo* češkog baroknog majstora Jana Dismasa Zelenke. Svi su u Katedrali tog 18. rujna 2009. bili oduševljeni djelom iz češke baštine.

Brojnost odličnih ansambala i solista, trajna zastupljenost vrsnih hrvatskih glazbenika kao što su to Hrvatski barokni ansambl, Zbor Ivan Goran Kovačić, Camerata Garestin, violinistica Laura Vadjon i čembalist Krešimir Has, Ansambl Responsorium, čembalistica Višnja Mažuran i Varaždinski komorni orkestar odlično potvrđuju ukorijenjenost interpretiranja barokne glazbe i kod hrvatskih umjetnika. Uz to su 39.M VBV obilovale uglednim i virtuosnim inozemnim solistima i ansamblima što je u 2009. godini rezultiralo dodjelom nagrade „Ivan Lukačić“ vrsnom praškom ansamblu Collegium Marianum za izuzetno zanimljiv program sa češkim djelima koja su bila izvođena u Katedrali u Pragu te Helsinškom baroknom orkestru koji je predstavio glazbu kasnog 17. stoljeća iz Zbirke Uppsala Düben. Nagrada „Jurica Murai“ pripala je nadasve nadarenoj mladoj poljskoj sopranistici Jolanti Kowalskoj koja je s poznatim kontratenorom Paulom Esswoodom i uz pratnju čembalista Pavla Mašića pjevala ljubavne arije i duete iz Londona i Venecije. Budući da je i Vokalni ansambl Amarcord iz Leipziga kao sjajni kvintet s izvedbama glazbe iz arhiva Crkve Sv. Tome u Leipzigu bio na vrlo visokoj razini izvođenja i njemački su pjevači zasluženno ovjenčani nagradom „Jurica Murai“ sve za najbolje interpretacije. Vjesnikova nagrada „Kantor“ za najbolje izvedbe djela J. S. Bacha pripala je češkom ansamblu Musica Florea sa solistima flautistom Marekom Špelinom i sopranisticom Susanne Ryden.

Iz popratnog programa valja izdvojiti promociju novog čembala izgrađenog za potrebe VBV iz radionice hrvatskih graditelja Antuna Maloseje i Zlatka Pavlinića. Čembalo je donacija Grada Varaždina. Također je predstavljena teorba graditelja žičanih instrumenata Alojzija Sedera koju je donirao festivalu. Posebno se festival odužio akademiku Jurici Muraiju postavljanjem dokumentarne izložbe o njegovu životu i radu, a javnosti je bila predstavljena i monografija *Ruža Pospiš Baldani hrvatska primadona*, autorice Jagode Martinčević.²

² MARTINČEVIĆ, Jagoda, Ruža Pospiš Baldani hrvatska primadona, Festival Varaždinske barokne večeri – Matica hrvatska Ogranak Varaždin, 2009.

Tradicionalno su festivalski koncerti disperzirani u niz hrvatskih gradova, Sisak, Križevce, Krapinu, Ludbreg, Vukovar, Prelog, Lepoglavu i Varaždinske Toplice, a svakako valja pohvaliti dobru organizaciju promocije festivala u Crnoj Gori, Mađarskoj, Sloveniji, Njemačkoj, Austriji i Izraelu.

40. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI 2010. GODINA

Za jubilarni je 40. festival ravnatelj Davor Bobić u uvodnom slovu s ponosom istakao niz važnih podataka: „Evo pred Vama smo – 40. Varaždinske barokne večeri i program koji potpisujem kao ravnatelj i Koncertni ured Varaždin kao izvršni organizator. Izuzetno sam ponosan da na taj veliki jubilej Festival ima visoke pokrovitelje: Predsjednika Republike dr. sc. Ivu Josipovića, skladatelja i Ministarstvo kulture RH na čelu s ministrom mr. sc. Božom Biškupićem, zemlju partnera Saveznu Republiku Njemačku koju u Hrvatskoj predstavlja veleposlanik dr. sc. Bernd Fischer, osnivača i glavnog financijera Grad Varaždin na čelu s gradonačelnikom dr. sc. Ivanom Čehokom, suorganizatora Varaždinsku županiju na čelu s županom Predragom Štromarom te na kraju, ali ne manje važno generalnog sponzora Zagrebačku banku članicu Unicredit Grupe koju u Varaždinu predstavlja regionalni direktor Pavao Parat, a na državnom nivou Franjo Luković. Navodim i izvrsnu suradnju Festivala s Varaždinskom biskupijom na čelu s biskupom msgr. Josipom Mrzljakom“.³

Svečano otvorenje pripalo je Hofkapelle München a sudjelovao je vrsni blokflautist Stefan Temmingh te ugledni hrvatski pjevači Ivana Lazar, Ana Lice, Sofija Cingula, Ladislav Vrgoč i Armando Puklavec. Koncertu je bio nazočan i predsjednik RH dr. sc. Ivo Josipović.

Za jubilarni je festival prikladno navesti glazbenike države-partnera, uz navedenu Hofkapelle München još Detmold Barock Akademie, Pantagrue, Singer Pur, Stefan Temmingh i Olga Watts, a sjajnim su se izvedbama predstavili i talijanski Il Gardino Armonico, mađarski Orfeo Orchestra & Purcell Choir, engleski orguljaš Andrew Benson Wilson, norveški gitarist Rolf Lislevand. Hrvatski solisti i ansambl Višnja Mažuran i varaždinski komorni orkestar, Hrvatski barokni ansambl, Trio Symblema, Ansambl Flores, Pavao Mašić i Orkestar i Zbor Glazbene škole Varaždin s dirigenticom Dadom Ružom, katedralni zbor s voditeljem Anđelkom Igrecom i orguljašem Višeslavom Jaklinom, Camerata Garestin i ansambl Responsorium. Svakako izuzetno reprezentativni izbor s nadasve vrijednim programima među kojima je bila izvedena i Bachova Muka po Ivanu, BWV 245.

³ BOBIĆ, Davor, Katalog 40. Varaždinskih baroknih večeri, 2010.

Čast nagrađenih ponijeli su hrvatski glazbenici, nagradu „Ivan Lukačić“ odličan Trio Symblema s Bojanom Čičićem, barokna violina, Nikom Zlatarić, viola da gamba i Pavlom Mašićem, čembalo. Naša ugledna čembalistica Višnja Mažuran ovjenčana je istom nagradom u povodu 45. obljetnice umjetničkog rada, a Glazbena škola Varaždin pohvaljena je u prigodi 180. obljetnice od osnutka. Nagradu „Jurica Murai“ za odličan program J. S. Bach u Leipzigu osvojio je orguljaš Pavao Mašić.

Dakako, za jubilaru je prigodu Zavod za znanstveni rad HAZU Varaždin organizirao međunarodni Znanstveni skup na temu „Barokna glazba – jučer, danas, sutra“ i u trinaest je referata uglednih muzikologa i povjesničara opsežno obrađena tematika vezana uz VBV i s naglaskom na povijesno osviješteno izvođenje barokne glazbe.

Koncerti održani u Lepoglavi, Dvorcu Trakošćan, Križevcima, Samoboru, Prelogu, Ludbregu, Varaždinskim Toplicama, Krapini i u Valpovu te u Ptuj, Zalaegerszegu i Bratislavi bili su tradicionalno širenje festivalskih programa i izvan Varaždina, a popratnim su programima varaždinski građani bili upozoreni i na dodatna zanimljiva događanja.

41. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI 2011. GODINA

Za 41. Varaždinske barokne večeri država-partner je bila Republika Poljska i to je ponovno znatno obogatilo program i naše spoznaje o nacionalnim baroknim glazbenim kulturama. Već je svečano otvorenje 23. rujna bilo u znaku poljske reproductivne i Bachove Kantate poljskoga dvora izveli su Vroclavski barokni orkestar i Vroclavski filharmonijski zbor. Izvedba je bila na visokoj razini i Vroclavskom filharmonijskom zboru koji vodi Agnieszka Franków-Żelazny bio je dobitnik „Vjesnikove“ nagrade „Kantor“ za najbolju interpretaciju glazbe J. S. Bacha.

Brojnim nastupima u Varaždinu i okolici oduševio je atraktivni Ansambl Marquise iz Budimpešte koji je program iz „Baroknog salona“ izvodio u šarmantnim kostimima razdoblja. Glazbenici iz Vroclava nastupili su samostalno, Filharmonijski zbor te solisti Baroknog orkestra i predstavili vrlo zanimljivu poljsku zborsku i ranu glazbu. Bio je to nadasve poučan pregled poljske barokne glazbene baštine.

Naš ugledni violončelist Krešimir Lazar uz pratnju Krešimira Hasa na čembalu izveo je birani program glazbe iz Prvog stoljeća violončela i toliko oduševio vrsnošću izvedbi da je bio ovjenčan nagradom „Jurica Murai“ za najbolju interpretaciju.

Hrvatsku baštinu, Misu Carla Antonia Naglia, u okviru koncerta posvećenog 150. obljetnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izveli su pod ravnanjem Saše Britvića Hrvatski barokni ansambl i Zbor „Ivan Filipović sa solistima Martinom Klarić, Ivanom Garaj, Helenom Lucić i Alenom Ruškom. Djelo je za izvedbu priredio

muzikolog dr. sc. Ennio Stipčević i taj vrijedan uređivački posao priskrbio mu je nagradu „Ivan Lukačić“ za muzikološki rad.

Uz još nekoliko poljskih ansambala i drugih inozemnih gostujućih grupa izuzetno uspješlu Večer Antonia Vivaldija priredio je Venecijanski barokni consort s violinistom Giuliom Plotinom. Sjajne izvedbe Vivaldijevih koncerata bile su uvjerljive kao najviši umjetnički dometi i pripala im je nagrada „Ivan Lukačić“.

Camerata Garestin, Varaždinski komorni orkestar pod vodstvom violinista Bojana Čičića i londonski The King's Consort priveli su festival vrlo uspješnom kraju. Dakako uz koncerte izvan Varaždina, u Varaždinskim Toplicama, Krapini, Križevcima, Ludbregu, Belec i Prelogu te u inozemstvu u Zalaegerszegu (Mađarska), Bratislavi (Slovačka), Žepču (Bosna i Hercegovina) i Velikom Borištofu (Gradišće Austrija).

42. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI 2012. GODINA

Za 42. Varaždinske barokne večeri ostvareni su kontakti s Republikom Austrijom i ona je bila država-partner festivala. Pokrovitelji festivala su opet bili predsjednik Republike Hrvatske dr. sc. Ivo Josipović i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. Austrijanci su se predstavili reprezentativnim odabirom glazbenika i ansambala. Već je svečano otvorenje 21. rujna bilo posebno jer je uz Bach Consort Beč nastupio legendarni Zbor bečkih dječaka, zacijelo u svijetu jedan od najpoznatijih i najugledniji dječakih zborova s tradicijom još od ranog 15. stoljeća kada su dječaci pjevali na dvoru Svetog rimskog cara. Davne 1498. godine preselio je car Maksimilian I. svoj dvor i dvorske glazbenike u Beč i naredio da među glazbenicima mora biti i šest dječaka koji će pjevati. Za varaždinsku je publiku gostovanje mladih Bečana, među kojima ima i dječaka iz drugih država, bilo vrlo privlačan događaj i Katedrala je bila puna do posljednjeg mjesta zajedno sa svečanim uzvanicima.

Od austrijskih su ansambala još gostovali zbor Katedrale i Musica Coeli iz Graza, vrhunski ansambli za ranu glazbu Ars Antiqua, Triagonale i Unicorn, zatim Tiroler Barockinstrumentalisten i pjevači Novo Canto. Varaždinski komorni orkestar, Hrvatski barokni ansambl, Ansambl Responsorium, Katedralni zbor Chorus angelicus i Festivalni orkestar sa Zborom varaždinske Glazbene škole, svi su oni dali vrijedne izvedbe hrvatske i europske glazbene baštine. Posebno Ansambl Responsorium s djelima Tome Cecchinija i njegovim Amorosi concetti koju su zbirku madrigala promovirali u povodu 400. obljetnice prvotiska, te polaznici Varaždinske glazbene škole pod ravnanjem Dade Ruže i uz sudjelovanje pijanista Hrvoja Jugovića i violinistice Andree Nikolić koji su izveli cjelovečernji program s djelima Jana Křtitele Vaňhala.

Izvedba opere *Los Elementos* u izvedbi španjolskog orkestra i solista *Le tendre amour* bila je veliko otkriće. Šarenilo kostima, razigranost sadržaja i nadasve virtuozno ispjevana glazba bili su neizostavni povod za dodjelu nagrade za najviši izvođački domet „Ivan Lukačić“ upravo gostima iz Španjolske koji su publiku potakli na prave ovacije.

Od drugih stranih glazbenika još je gostovao odličan London Handel Players, ansambl *Le Jardin Secret*, poljski orguljaš Andrzej Bialko, srpski lutnjist Darko Karajić i izraelski ansambl *Naya*. Posebno je svečani bio koncert u povodu 15. obljetnice utemeljenja Varaždinske biskupije na kojemu su nastupi glazbenici iz Graza i Zbor Chorus Angelicus sa solistima i pod ravnanjem Josefa M. Doellera.

Nagradu „Jurica Murai“ podijelila je vrhunska hrvatska sopranistica Ivana Lazar za odlične izvedbe Vivaldijevog moteta *Nulla in mundo pax sincera* i Jommellijevog moteta *Barbara poena afflicta* te kantate Alessandra Scarlattija *Su le sponde del Tebro* s izraelskim ansamblom *Naya* koji je u Dvorcu Trakošćan oduševio nizom tradicionalnih židovskih i ladino skladbi koje je izvodio izuzetni kontratenor Yaniv d’Or uz pratnju uda, teorbe, viole da gamba, udaraljki i sitara.

Završni koncert nagrađivanih učenika Glazbene škole Varaždin uz Varaždinski komorni orkestar bio je posvećen 70. rođendanu velike varaždinske primadone Ruže Pospíš Baldani i predstavio je brojne mlade varaždinske talente.

Koncerti u Hrvatskoj održani su u Prelogu, Belec, Varaždinskim Toplicama, Križevcima, Ludbregu, Krapini, te u inozemstvu u Šmarju pri Jelšah u Sloveniji, u Bratislavi u Slovačkoj i Ossiachsee-Villachu u Austriji.

43. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI – 2013. GODINA

Ravnatelj Davor Bobić u pozdravnom je tekstu u programskoj knjizi 43. Varaždinskih baroknih večeri s radošću pozvao na koncerte festivala kao i na niz popratnih programa koji su tradicionalno organizirani za vrijeme baroknih glazbenih svečanosti u Varaždinu. Budući da osviješteno izvođenje barokne glazbe nalazi svoje uporište u sve većem broju poklonika i interpretata u dalekoj nam Rusiji, ta je država u 2013. godini odabrana za partner festivala. Ruskim su izvođačima tako ponuđene jedinstvene prilike da se u većem broju po prvi put dokažu i znalačkoj europskoj publici. Na programima su bili ruski i strani skladatelji iz razdoblja baroka koji su skladali na tlu Rusije te niz glazbenih djela nikada do sada izvođenih ne samo na Varaždinskim baroknim večerima i Hrvatskoj već niti šire u Europi. Gostovali su vrsni ruski interpreti, ansambl *Pratum Integrum*, *Insula magica*, *Telemann Consort*, *Musica antiqua Russica*, *Solisti Katarine Velike* te Zbor Ruske patrijaršije. Bili su to doista inovativni i zanimljivi programi s vrlo visokim izvedbenim standardima.

Publika u Varaždinu, ali i u baroknim crkvama i dvorcima Trakošćana, Preloga, Beleca, Križevaca, Ludbrega, Varaždinskih Toplica, Osijeka, Krapine, slovenskog Šmarja pri Jelšah, slovačke Bratislave i austrijskog Beča uživala je u umijeću vrhunskih hrvatskih glazbenika, lutnjiste Edina Karamazova, čembaliste Pavla Mašića, orguljaša Ante Knešaureka, Hrvatskog baroknog ansambla s Catherine Mackintosh, Camerate Garestin, Varaždinskog komornog orkestra s Richardom Egarrom, ansambala Minstrel i Antiphonus, slovenskog ansambla Music cubicularis i španjolskog violiniste Jorgea Jimeneza.

Uz 200. obljetnicu smrti skladatelja Jana Křtitele Vaňhala održan je međunarodni znanstveni skup na kojemu je Ansambl Aestas musica izvodio njegova komorna djela, a uz 100. obljetnicu rođenja osnivača Varaždinskih baroknih večeri prof. Marijana Zuberu održali su koncert polaznici Glazbene škole Varaždin, čiji je on bio dugogodišnji direktor, a svirali su i pjevali uz pratnju Varaždinskog komornog orkestra. Varaždinski HNK obilježio je 140. obljetnicu zgrade s Velikom koncertnom dvoranom kao prvom zgradom arhitekta Helmera u Hrvatskoj.

Svečano otvorenje 20. rujna bilo je tradicionalno u znaku glazbenika države-partnera pa je tako nastupio orkestar Pratum Integrum osnovan 2003. godine u Moskvi koji se afirmirao kao vrsni interpret ruske, talijanske, njemačke i francuske barokne glazbe. Glazbenik na baroknoj violini i umjetnički voditelj orkestra Pratum Integrum Dmitry Sinkovsky oduševio je izvedbom Vivaldijeva Koncerta za violinu, gudače i basso continuo posvećen Johannu Georgu Pisendelu i za tu je interpretaciju nagrađen nagradom „Jurica Murai“ koju je podijelio s vrsnim čembalistom i pijanistom Richardom Egarrom koji je nastupio s Varaždinskim komornim orkestrom. Nagradu za najviši umjetnički domet osvojio je ansambl Musica Antiqua Russica iz Sankt Petersburga s izvedbama talijanskih i ruskih djela i to arijama iz opera Bortnyanskog i Berezovskog s izuzetnom sopranisticom Victoriom Evdodievom i pod ravnanjem Vladimira Shulyakovskiyeg.

Za 43. VBV je svakako moguće reći da su donijele novosti koje je bilo vrijedno čuti i upoznati, a niz anonimnih djela i zbornih pjesama rane ruske glazbe kao i Te Deum Dmitrija Bortnjanskog u izvedbi Zbora Ruske Patrijaršije s dirigentom Anatolyem Grindenkon i odličnim pjevačima te s legendarnim ruskim basovima brojna je oduševljena publika ispratila dugotrajnim pljeskom oduševljenja.

44. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI – 2014. GODINA

Nastavljajući sve sastavnice Varaždinskih baroknih večeri, koncerte u varaždinskoj Katedrali i drugim crkvama te u povijesnim prostorima grada, disperziju festivalskih koncerata diljem Hrvatske i u inozemstvu, podržavanjem brojnih popratnih programa u gradu, kao i posvećivanjem pažnje drugim manifestacijama poput

znanstvenog skupa posvećenog Jurici Muraiu s popratnim koncertom njegovog bivšeg studenta klavira na Muzičkoj akademiji u Zagrebu Hrvoja Jugovića, te izložbe fotografija turskog umjetničkog fotografa Sultana Selima Kira „Barokni Istanbul“ koja je održana u Galeriji Zlati ajngel, postigao je ravnatelj Davor Bobić u 2014. godini i suradnju s Republikom Italijom koja je bila država-partner i predstavila se doista odličnim solistima i ansamblima.

Gostovali su Accademia Bizantina, Venice Baroque Consort, Le Musiche Nove, Accademia degli Astrusi, La Magnifica Comunita i Xarabande, a s vodećim turskim Pera Ansamblom nastupila je talijanska sopranistica Francesca Lombardi Mazzulli. Italija koja je bila na početku razdoblja glazbenog baroka i dala tako veliki broj vrhunskih skladatelja i njihovih antologijskih djela tradicionalno njeguje osviještenu baroknu interpretaciju i vrlo se pomno brojni muzikolozi posvećuju istraživanjima glazbe i izvođačke prakse baroknog razdoblja. Stoga i ne čudi brojnost odličnih glazbenika i bilo je za očekivati da će upravo talijanski umjetnici biti i nositelji festivalskih nagrada. Tako je nagradu „Ivan Lukačić“ za najviši umjetnički domet osvojio ansambl La Magnifica Comunita na čelu sa savršenim violinistom i dirigentom Enricom Casazzom koji je briljirao u interpretacijama Vivaldijevih violinskih koncerata. Nagrada pak za najbolju interpretaciju „Jurica Murai“ pripala je izuzetno perspektivnoj, glasovno i tehnički moćnoj i nadasve dojmljivoj sopranistici Francesci Lombardi Mazulli.

Za predstavljanje „Hrvatske glazbene baštine“ pobrinuo se ravnatelj Davor Bobić pozivom na festival našeg jedinog profesionalnog Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO koji je pod ravnanjem Dražena Kurilovčana nastupio 29. rujna u Franjevačkoj crkvi. Pod naslovom „Gospin plač kroz stoljeća (14. – 18. stoljeće)“ pjevali su zboristi LADA tehnički savršeno i interpretacijski potpuno pouzdano a cijeli je program nagrađen nagradom „Ivan Lukačić“ za izuzetno kvalitetno obavljena muzikološka istraživanja i pripremu tako zahtjevnog programa.

S izvedbom Händelova velebnog oratorija Mesija u interpretaciji Hrvatskog baroknog ansambla i Akademskog zbora Ivan Goran Kovačić pod ravnanjem Saše Britvića i s nastupima Camerate Garestin, violinistice Laure Vadjon i lutnjista Igora Davidovicsa, Varaždinskog komornog orkestra s uglednom violinisticom Catherine Mackintosh i orguljaša Krešimira Hasa bili su doista dostojno zastupljeni hrvatski glazbenici koji su se posvećivanjem autentičnim interpretacijama barokne glazbe već odlično afirmirali, pa i izvan hrvatskih granica.

Koncertom nagrađivanih učenika Glazbene škole Varaždin s izvođenjem djela baroknih majstora uz pratnju uvijek dobro raspoloženog Varaždinskog komornog orkestra i sudjelovanje Zbora Glazbene škole u Varaždinu koji vodi dirigentica Dada Ruža, zaključene su doista uspješne 43. VBV. Bio je to koncert posvećen 15. obljetnici smrti pijanista i jednog od osnivača VBV Jurice Muraia te 40. obljetnice djevojačkog zbora Glazbene škole u Varaždinu.

ZAKLJUČAK

Ravnatelj Davor Bobić imenovanjem za direktora Varaždinskih baroknih večeri nedvojbeno je preuzeo vrlo zahtjevan zadatak kojega je prema svemu navedeno izrazito odgovorno i inventivno tijekom osam godina rješavao. Valja reći da se unazad tri godine Varaždinske barokne večeri predstavljaju i u Beču, u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske a prošle godine i u suradnji s Veleposlanstvom Republike Italije i to u njihovoj impresivnoj Metternichovoj palači. Ove godine 9. rujna organizirano je predstavljanje festivala u Veleposlanstvu Republike Francuske i to u njihovoj zgradi. Menadžer Mauro Maloberti, koji već više godina aktivno surađuje s upravom VBV-a osigurava glazbenike za ta bečka predstavljanja i uz izlaganja ravnatelja Davora Bobića, ravnatelja Koncertnog ureda Raymonda Rojnika i predsjednice festivalskog žirija dr. sc. Zdenka Weber, opunomoćene ministrice u Veleposlanstvu RH u Beču, svaki se put uspijeva zainteresirati austrijsku kulturnu javnost za varaždinske barokne svečanosti i do sada su posjetitelji iz Austrije, posebno Gradišćanski Hrvati, dolazili na festival.

Dodjela festivalskih nagrada inozemnim glazbenicima zacijelo doprinose afirmaciji VBV-a jer ti umjetnici nagrade uvršćuju u svoje biografije i tako na međunarodnom planu afirmiraju festival, a izvedbe izvan Hrvatske daljnja su potvrda iskazanog interesa za VBV. Stoga slobodno zaključujem da su u ravnateljskom razdoblju Davora Bobića ostvareni daljnji uspjesi festivala i uz sve ostvareno u prijašnjem dugom razdoblju u kojemu je na čelu bio ravnatelj Vladimir Kranjčević, danas možemo i s itekako velikim ponosom govoriti o svemu što varaždinski festival barokne glazbe znači za naš grad i za Hrvatsku.

Na kraju treba naglasiti odličnu suradnju ravnatelja Davora Bobića s direktorom Koncertnog ureda Varaždin mr. Raymondom Rojnikom kao i angažiran rad tajnice Ureda gđe Dragice Vitez koji se već desetljećima zalažu da organizacija i tijek festivala budu na najbolji mogući način organizirani.

SAŽETAK

VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI POD RAVNATELJSTVOM HRVATSKOG SKLADATELJA DAVORA BOBIĆA (2007.-2014.)

Od utemeljenja Varaždinskih baroknih večeri 1971. godine do 2006. godine programiranje festivala je bilo u nadležnosti jednog od utemeljitelja, Prof. Vladimira Kranjčevića uglednog hrvatskog dirigenta. Imenovanjem za ravnatelja hrvatskog skladatelja, Varaždinca Prof. Davora Bobića 2006. godine zadaci programiranja, organizacije i provođenja festivala postali su njegova obveza. Na prvom mjestu valja reći da je novi ravnatelj prvenstveno posvetio pozornost solistima i ansamblima specijaliziranim za autentičan način izvođenja koje je rezultat proučavanja glazbene prakse baroknog razdoblja jednako u odnosu na način interpretiranja te glazbe kao i posebnom pažnjom koja se posvećuje korištenju izvornih i replika instrumenata baroknog razdoblja. Na tom je planu ostvareno vrlo mnogo i gostujući glazbenici kao i hrvatski solisti i ansamblji pripadaju uglavnom pobornicima autentičnog interpretiranja. Kao drugi važan napredak u novom razdoblju svakako je potrebno istaći kako je ravnatelj Davor Bobić uveo praksu bilateralne suradnje, dakle svake je godine jedna država partner festivala. To se pokazalo izuzetno dobrim jer daje mogućnost upoznavanja manje poznatih nacionalnih glazbenih kultura 17. i 18. stoljeća kao i dolazak izuzetno vrijednih glazbenika iz svijeta. Države-partneri bili su Slovačka, Izrael, Češka, Njemačka, Poljska, Austrija, Rusija i Italija a u 2015. godini Francuska. Doista, bilo je moguće čuti odličnu manje poznatu glazbu i doživjeti sjajne interpretacije međunarodnih glazbenika. Uz daljnju organizaciju popratnih programa u Varaždinu i okolici, disperziju festivalskih koncerata u niz gradova i dvoraca Hrvatske te u brojne gradove u inozemstvu festival je stjecao sve više ugleda i ostvario i ugled i postigao interes kod stranih glazbenih kritičara. Svakako tom ugledu trajno doprinosi dodjela festivalskih nagrada „Ivan Lukačić“ i „Jurica Murai“ te sve do ukinuća dnevnika Vjesnik i njegova nagrada „Kantor“. Dobitnici su najbolji izvođači te festivalske godine kao i muzikolozi koji se bave arhivskim otkrićima i pripremama djela za izvođenje. S pravom je dakle moguće ustvrditi kako je ravnatelj Davor Bobić na dostojan način nastavio tradiciju Varaždinskim baroknim večerima ali i postigao još veću probojnost festivala na međunarodnom planu što nedvojbeno osigurava uspješnu budućnost s novim državama-partnerima, a za 2016. će to biti Španjolska, te daljnjom promocijom baroknog grada Varaždina i Hrvatske kao kulturološki zanimljivog grada i države.

Ključne riječi: Davor Bobić; novi direktor; autentične interpretacije; stari instrumenti i njihove kopije; države-partneri; disperzija koncerata u Hrvatskoj i inozemstvu; festivalske nagrade; visoka razina festivala; međunarodni ugled.

SUMMARY

VARAŽDIN BAROQUE EVENINGS UNDER GUIDANCE OF COMPOSER DAVOR BOBIĆ (2007-2014)

Since the beginning of the Varaždin Baroque Evenings in 1971 and untill 2006 the programming of the festival was led by one of its founders Prof. Vladimir Kranjčević, the respected Croatian conductor. Prof. Davor Bobić was nominated as the director of the festival in 2006 and so the programming, organization and realisation of the festival became his duties. It should be stressed that the new director dedicated his attention to soloists and ensembles specialized in authentic interpretation which results from the research of the musical practice during the baroque era as well as in the performance practice which means usage of the original instruments of baroque period or their copies. Much has been achieved concerning this authentic interpretation and performance and the most of the musicians from abroad as well from Croatia belong to this kind of interested performers. Another important achievement of Prof. Bobić was his idea of bilateral cooperation with different states and the plan to invite one of them each year to be the partner-states of the festival. The idea was very successful in its realisation and the audience could get to know different national baroque music heritages. The partner-states have been Slovakia, Israel, Czech Republic, Germany, Poland, Austria, Russia, Italy and in 2015 France. So it was really possible to hear the less known music and perfect interpretations of the international musicians. Further programmes have been organized in Varaždin and concerts have been given in many neighbouring states as well as in Croatia spreading the fame of the festival and getting critical reviews in many cities. For this fame the festival awards „Ivan Lukačić“, „Jurica Murai“ and „Kantor“, which was given by the Croatian daily newspaper „Vjesnik“ for several years, were always very important because they are incorporated into the biographies of the winners and so spread the fame of the festival. It is right to say that Prof. Bobić continued the tradition of the Varaždin Baroque Evenings but he also achieved greater recognition of the festival on the international level which without any doubt will be of great importance for its future. New partner-states, and for 2016 it will be Spain, will certainly be important for the promotion of the baroque town of Varaždin and of Croatia, as culturally interesting city and state.

Key Words: Davor Bobić; new director; authentic interpretations; old instruments or their copies; states-partners; dispersion of the concerts in Croatia and abroad; festival awards; high level of the festival; international recognition.